

Motion till riksdagen 2006/07:U234

av **Gunilla Wahlén m.fl. (v)**

Utarmat uran

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen arbetar för ett internationellt förbud mot användandet av utarmat uran i projektiler.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen arbetar för ett internationellt förbud mot användandet av utarmat uran som förstärkningsskydd i bepansrade fordon.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen stoppar all svensk medverkan i spridandet och användandet av DU-vapen.

Motivering

Utarmat uran (DU, Depleted Uranium) är ett ämne som inte förekommer i naturen. Det är en restprodukt som uppkommer när naturligt uran anrikas till vapenuran eller kärnbränsle. DU är en kemiskt giftig och radioaktiv tungmetall (ungefär hälften så radioaktivt som naturligt uran). Dess halveringstid är 4,5 miljarder år, vilket innebär att när det en gång kommit ut i naturen finns det kvar för all framtid. Det är inte den yttre strålningen som utgör den största faran. När en DU-projektil träffar annan materia frigörs partiklar av uran som oxideras. Om dessa mikroskopiskt små uranoxidpartiklar inandas eller på annat sätt kommer in i kroppen (genom sår eller genom kontaminerad föda eller dryck) kan de leda till allvarliga och livshotande skador. En enda molekyl som fastnar i cellväggen kan med sin radioaktiva alfastrålning förorsaka cancer och skador på arvsmassan, vilket i sin tur skadar foster generation efter generation.

Anledningen till att det utarmade uranet används i projektiler och som skydd är att det har en hög densitet. Denna egenskap gör det effektivt som

Fel! Okänt namn på

pansarbrytande ammunition och även som skydd mot pansarbrytande ammunition.

En rad internationella experter och FN-kommittéer har förklarat att användningen av de radioaktiva DU-vapnen strider mot folkrätten.

Under det s.k. första Gulfkriget användes omkring 700–800 ton utarmat uran i projektiler. Med den konflikten som start har utarmat uran använts såväl på Balkan som i Afghanistan och i det pågående kriget i Irak. Där har kanske 3 000–4 000 ton spritts av USA och England. I Irak har förekomsten av cancer och fosterskador ökat dramatiskt bland civilbefolkningen i de beskjutna områdena. Hemvändande amerikanska och brittiska soldater har också drabbats av en rad sjukdomar, bland annat leukemi. I Afghanistan och på Balkan har liknande effekter på människor konstaterats.

Vänsterpartiet anser att regeringen i de relevanta internationella forum där Sverige är representerat skall verka för att FN skall besluta om ett globalt förbud för användande av utarmat uran i projektiler. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

När utarmat uran används som skydd, för t.ex. stridsvagnar, ligger faran för kontaminering i den oxidering och fragmentering av det utarmade uranet som sker i samband med att fordonet beskjuts. Vänsterpartiet anser att regeringen i de relevanta internationella forum Sverige är representerat skall verka för att FN skall besluta om ett globalt förbud för användande av utarmat uran som förstärkningsskydd i bepansrade fordon. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Svensktillverkade skjutvapen och artilleripjäser används med den ovan beskrivna radioaktiva ammunitionen. Det finns skäl att anta att Bofors även tillverkar DU-ammunition. Detta antagande har framförts offentligt och har icke vare sig bekräftats eller förnekats av Bofors ledning.

Regeringen måste verka för att stoppa all svensk medverkan i spridandet eller användandet av DU-vapen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 23 oktober 2006

Gunilla Wahlén (v)

Torbjörn Björlund (v)

Kalle Larsson (v)

Kent Persson (v)

Josefin Brink (v)

LiseLotte Olsson (v)

Alice Åström (v)